СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. • РІК XXXVI. Ч. 90. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 19. квітня, 1928. VOL. XXXVI. No. 90. Jersey City, N. J., Thursday, April 19, 1928. THREE CENTS.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

З ТИМ ПРИВІТОМ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО НАС В ДЕНЬ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ: РІДНА ШКОЛА, ЗАСУДЖЕНІ ЛЯЦЬКИМ СУДОМ НА СМЕРТЬ УКРАЇНСЬКІ БОРЦІ, СТРАЙКУЮЧІ МАЙНЕРИ І ДРУГІ, ПОТРЕБУЮЧІ ПОМОЧІ.

КОЖДИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПАМЯТАЄ НА ТІ ПОТРЕБИ, СКЛАДАЄ ВЕЛИКОДНУ ПИСАНКУ І ПЕРЕСИЛАЄ ЇЇ ЧЕРЕЗ:

Obyednanye, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ЛЕТУНИ ПРО СВОЇ ТЯЖКІ ПЕРЕХОДИ НА ОКЕАНІ

РАЗ ЛЕТІЛИ БЕЗ КОМПАСА В ТЕМНОТІ.

ГЕЛИФЕКС, Нова Скотія, 17. квітня. — З дальшого опису понад-атлянтійського лету німецького літака „Бремена" виходять на яву тяжкі переходи летунів.

Як подають вони в своїй заяві для Канадійської Преси, вони залетіли в густу мраку коло Нової Фунляндії. Треба було летіти горою, але се показалося неможливим. Треба було знизитися до води; летіли деколи не більше як 50 стіп над водою, весь час серед небезпеки, що можуть упасти в воду. На домір нещастя, в літаку зіпсувався механізм, що давав їм світло. Як море почало підниматися, вони мусіли підлетіти в гору. Почалася страшна буря, серед котрої вони тільки час від часу бачили звізди.

Над ранком налетіли понад лісисту околицю. Взяли се за Нову Фунляндію, хоча не були певні. Побачили велику ріку, але не знали, що се за одна. Далі показалися високі гори, і вони прийшли до переконання, що час висідати. Коло полудня побачили маяк, який зпершу взяли за пароплав. Висіли на беріг страшно помучені, але щасливі.

Фицморис полетів до Мирей Бей, щоби вернути на канадійському літаку та забрати своїх товаришів. Він не поїде в Америку, поки його товариші не будуть могли бути з ним.

З огляду на те, що летуни думають дістатися назад до цивілізації літаком, відкликано корабель, що вибрався їм на допомогу.

ДОВКОЛА ПОЛІТИКИ ПРЕЗИДІЯЛЬНИХ ВИБОРІВ.

СИЛЬНА АГІТАЦІЯ ЗА НОМІНАЦІЮ СМИТА.

ВАШИНГТОН, 17. квітня. — Демократи нюйорського стейту предложили демократам краю Ал. Смита як певного виграння кандидата. Група Смита заявилася за тим, щоби демократична конвенція в Гюстоні приняла Смитову кандидатуру через аклямацію.

Републиканський клюб у Ню Йорку розважав над внеском противників прогибіції, щоби партія заявилася в своїй краєвій плятформі проти прогибіції. По тро-годинній горячій дебаті, в якій більшість бесідників заявилася проти прогибіції, але проти проголошування протипрогибіційної програми, клюб станув на становищи, що виступ проти прогибіції в теперішну пору може пошкодити партії.

Краєва соціялістична конвенція, що відбувалася сими днями в Ню Йорку, вже покінчила свої наради по ухваленню плятформи. Конвенція постановила іменувати кандидатів у що найменче 43 стейтах.

Програма обіймає широкий обсяг справ, але не згадує прогибіції. Плятформа, як звичайно, заявляється за тим, щоби всі природні богацтва й публично вживані підприємста належали до держави.

ВЖЕ Є НЕПОРОЗУМІННЯ В ТКАЛЬНЯНІМ СТРАЙКУ.

ТКАЛЬНЯНИЙ ФАБРИЧНИЙ КОМІТЕТ ПРОТИ РАДИ.

НЮ БЕДФОРД, Месечузетс, 17. квітня. — Ткальняна Рада, котра лучить у собі всі місцеві юнії, а яка зарядила страйк місцевих ткальняних робітників, виступила публично проти діяльности так званого „текстильного фабричного комітету", що приїхав сюди, як він самий каже, на організацію незорганізованих робітників.

„Комітет" каже, що з 30,000 ткальняних робітників в організаціях є тільки 8,000 тисяч; мовляв, він хоче зорганізувати сих, що ще не стоять у ніякій організації. Рада виступила проти „комітету", кажучи, що його робота не потрібна, а тільки баламутить робітників.

Американські газети, як звичайно, не дуже прихильні до робітників, подали широкі вістки про се непорозуміння серед робітників.

Фабриканти заповідають, що страйк буде тревати довго, і тому вони зарядили вже зложенне делікатної машинерії на склад та відправляють всю канцелярійну поміч.

АРЕШТОВАННЄ МАЙНЕРСЬКИХ ПИКЕТ.

ЗНОВА БЕЗЛАДДЯ В ЗАХІДНІЙ ПЕНСИЛВЕНІЇ.

ПИТСБУРҐ, 17. квітня. — У західній Пенсилвенії почався наново серед страйкуючих майнерських робітників рух, що ставить собі за клич: „Спасайте юнію масовими пикетами".

На домагання підприємців поліція й суди виступають проти масових пикет. В окрузі Фейет арештовано й осаджено в арештах богато таких пикет. В одному случаю проти пикет виступило навіть стейтове військо. До поважних заворушень прийшло в місцевости Тен Майл Крік.

ЗЕМЛЕТРУС У ПЕРУ.

ЛІМА, Перу, 17. квітня. — Підчас землетрусу в Макусані минувшого тижня загинуло 7 осіб. У цілім Перу згинуло підчас нього 17 осіб.

УКРАЇНКА ЖЕРТВОЮ НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ.

ЧЕСТЕР, Па., 16. квітня. — У суботу, дня 14. квітня, померла тут Катерина Петрик, членкиня Українського Народного Союза.

Умерла наслідком нещасного случаю. При розпалюванню печи експльодувала в її руках нафта. Тяжко попарену відставлену до шпиталя, де вона в тяжких муках закінчила життя.

Покійниця походила зі села Бенькови Вишньої, повіту Рудки, в Галичині. Родилася вона в 1891. році. До У. Н. Союза вступила в 1926. році. Лишила мужа Івана й троє дітий. Похоронами занялися родина й Тов. ім. Тараса Шевченка, відділ У. Н. Союза 156.

ЧИМ ВРАТОВАНО БРЕМЕН.

ДЕССАВ, Німеччина, 16. квітня. — Шінцінер, інжинер варстатів Юнкерса подає, що Кель вирятувався тільки тому, що залишив всі конечні річи, навіть ратункові човна і в той спосіб міг взяти 100 кг. бензолю більше, що його якраз вирятувало. Як економічно Кель поступав, видно з того, що він казав пообирати банани, щоби в той спосіб зменшити тягар.

ВІДГОМІН ЮВИЛЕЮ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ.

Союз українських жінок у Чехословаччині подбав за те, щоби у більшости чеських щоденників була поміщена фотографія О. Кобилянської та замітки про неї. У „Жіночому Слові" (додаток до „Ческе Сльово") 27. лютого була велика стаття голови Україн. Ж. С. С. Омельченкової про письменницю; у ч. 10. з грудня 1927 у журналі „Женска Рада" є згадка про ювилей. Болгарський часопис „Женски Глас" у ч. 7. помістив статтю про Кобилянську О. Омельченкової, таксамо словінський „Женски Свет".

ПРИСУД СМЕРТИ В ЧОРТКОВІ.

Перед чортківським окружним судом, як лавою присяглих відбулася розправа проти 22-літнього Василя Федика й 19-літньої Анни Федик, жінки Михайла, обвинувачених в убивстві Михайла Федика. Василя Федика засуджено на кару смерти, Анну Федик, яка приймала участь в вбивстві мужа, на 3 роки тюрми.

СПАДЩИНА СУЛТАНА АБДУЛ ҐАМІДА.

Атенська поліція приарештувала двох Греків А. Нікольопуса й Ц. Ваяртака за обманчі махінації, якими вони наразили фінанси грецької держави на шкоду в висоті кількох мілїонів драхм. Помислові обманці заложили разом з кількома Американцями й Англійцями „Англійсько-Грецьке Товариство", що викуповувало давніщі мусулманські маєтки, положені на територіях, відданих Греції Туреччиною. Згадане товариство, викуповуючи згадані маєтки, впевняло, що вони належали колись до турецького султана Абдул Гаміда й як такі є приватною власністю спадкоємців султана. Воно навіть постаралося про ґрунтові витяги, на яких ця „приватна" власність була як така означена.

Ті власне маєтки запропонувало Товариство до купна грецькому урядові. Протягом пертрактацій виявилося, що заофЕровані маєтки, яких вартість винесла поверх 500 мілїонів долярів, не були ніколи власністю султана, але турецької держави й як такі автоматично перейшли на власність грецького уряду. Папери, які ніби то стверджували власність султана Абдул Гаміда, були всі без виїмку підроблені. Широко задуманий „бізнес" не вдався, а його ініціатори опинилися в тюрмі.

АТЛЯНТИДА НА ҐВАДАЛЬКВІВІРІ.

Вчені віддавна шукають за місцем містичної Атлянтиди: і серед океану і на пустини Сагари і в нетрях Мексика. Письменники додали до всіх цих теорій неодну свою гарну фантазію. Тепер читаємо про нову гіпотезу, що виринула між ученими: Атлянтида, це було попросту містечко, якого руїни відкрили в Еспанії, там, де Ґвадальквівір вливається в Атлянтійський океан. Топоґрафія цього міста справді нагадує опис Атлянтиди у Плятона. Останки міста находяться на острові, що колись лежав між двома розгалуженнями ріки. Пізніше Ґвадальквівір змінив своє річище, звернувшись на північ і місто завмерло, як завмирає багато міст без води. Покищо розкопки в цьому місті щойно почались і не можна означити, з якої доби є це місто. Можливе, що фантастична Атлянтида, про яку сучасні мріяли як колись люди про золотий вік, покажеться звичайним, прозаїчним містечком.

„ПОЛЬСЬКИЙ КОРОЛЬ" ГОВОРИТЬ!

Мабуть нашим читачам вже відомо, що у Варшаві живе добродій, який твердить, що він є польським королем, Жигмонтом IV. Цей „король" вислав на днях письменний протест на руки ґенер. виборчого польського комісаря Цара, в якому Їх Королівська Величність закидує виборчим комісіям **хабарництво та виборчі ошуканства**, які довели м. и. монархістичну листу до упадку, через що його коронація буде мусіла чекати довший час своєї черги.

Дня 9-го березня виголосив цей король промову перед памятником Міцкевіча в Варшаві, де в нечуваний спосіб накинувся на теперішню владу в Польщі. Довкола королівського промовця зібралася така маса охочих слухачів, що товпа спинила весь вуличний рух. Щойно поліція, яка прибула на загрожене місце, розігнала товпу та перервала словний маніфест цього короля.

НОВИЙ РІД АРЕШТУ В ПОЛЬЩІ.

В урядовому „Деннику законів" з дня 10-го березня ц. р. появилося розпорядження польського президента держави, яке впроваджує в судові кари також домашній арешт.

Головні точки того розпорядження такі:

В § 18. карного кодексу з 1871 р. додається 3 точки такого змісту: Суд може в присуді, або в осібній ухвалі поставити, що присуджений на кару арешту не більше, як 7 днів, **відсидить ту кару у власному помешканні** (домашній арешт).

Передбачений у § 246 карного закону з 1825 р. домашній арешт можна накласти тільки на випадок виміру кари арешту не довщого, як сім днів.

Підчас відбування кари домашнього арешту (в помешканні) не вільно присудженому залишати своє помешкання, як також приймати відвідини без дозволу влади, що зарядила виконання кари.

Коли буде стверджено, що присуджений видалився з помешкання, тоді мусітиме він відбути цілу кару в публичному арешті.

Хто підчас відбування кари домашнього арешту самовільно залишить помешкання, або прийме відвідини без дозволу, про який говориться в 4 ст., підлягає карі тюрми до шести тижнів.

В ПЕРШУ ЧЕРГУ СПОКІЙ, А ПО ТІМ ГРОШІ

ПІД ТАКИМ КЛИЧЕМ ВІДБУВАЮТЬСЯ ВИБОРИ В ФРАНЦІЇ. БРІЯН ПЕРША ОСОБА. НАВІТЬ ПОАНКАРЕ НЕ ВІДВАЖУЄТЬСЯ ГОВОРИТИ ПРО ВІЙНУ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ПАРИЖ, 1,7 квітня. — Виборча агітація вже кінчиться, бо тої неділі, що прийде, виборці підуть до урни. Минулої неділі відбулися останні передвиборчі віча, на яких виступали кандидати на послів. Є їх 3,800, а тільки 612 будуть вибрані послами.

Сегорічна виборча кампанія цілком відмінна від попередних, коли головною фігурою був Поанкаре, що раз-у-раз відгрожувався Німеччині та говорив про збройення та готовість Франції виступити ще раз оружно проти Німеччини, коли вона не сповнить наложених на неї услових. Тепер ніхто про те не говорить, а всі слухають тільки Бріяна, що проповідає політику спільного порозуміння і мира. Це є велика побіда лівих і вони використовують те при виборах і по всякій правдоподібности будуть мати знова більшість. Навіть Поанкаре мусів приноровитися до загального сентименту і відступити від своєї улюбленої теми про німецький реванж. І він говорить вже про політику порозуміння. А дивне з цим те, що мимо його величезних заслуг і успіхів на фінансовім полі, властивої симпатії він не має. Мимо того, що за його влади долляр впав на половину, а франк два рази стільки зріс у вартости, загал не одушевляється тим успіхом, а радше слухає миролюбивої політики Бріяна. А як Французи настроєні проти війни, видно по тім, що висвистали та обкидали яйцями на кількох вічах міністра війни Пенлеве, бо він розпочав воєнні кроки в Азії і Африці.

НАЦІОНАЛІСТИ ЙДУТЬ НА ПЕКИН.

ЗІБРАЛИ 750,000-НУ АРМІЮ. БОЄВИЙ ФРОНТ ТЯГНЕТЬСЯ НА 400 МИЛЬ.

НЕНКІНҐ, Китай, 17. квітня. — Розпочалася нова весняна офензива націоналістичної армії з ґенералом Ченґ Кай Шеком на чолі. Воєнний комунікат подає, що вже здобуто два важні міста. Армія, що числить 750,000 жовнірів, посувається в полудневому напрямі з цілю здобути Пекин, столицю Китаю.

АНГЛІЯ НЕ „ЧІПАЄ" СОВІТІВ.

УРЯД НАЗИВАЄ БАЙКАМИ ПОШИРЮВАНІ СЛУХИ ПРО АГРЕСИВНУ ПОЛІТИКУ АНГЛІЇ СУПРОТИ СОВІТІВ. ХВАЛЯТЬ СТАНОВИЩЕ КЕЛЛОГА.

ЛОНДОН, 17. квітня. — З урядового боку подають, що неправдиві ті поголоски, що кружляють по світі, будьто би Англія намагалася „окружити" совіти і відсепарувати їх від звязку зі світом. Бо Англія зірвала зносини з совітами лиш на підставі тих даних, що їх знайшла при ревізії Аркоса і тих махінацій, які повели совіти проти Англії в Персії, Китаю і в самій Англії.

Становище Англії покривається цілком з становищем секретаря стейту Келлоґа, котрий не хоче входити з совітами в дипльоматичний звязок так довго, доки совіти не перестануть мішатися в внутрішні справи чужих держав.

НОБІЛЕ ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ПЕРЕД ГРАДОМ.

НІМЕЦЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИ ДОСЛІДНИКА.

ЩТОЛЬП, Німеччина, 17. квітня. — Генерал Нобіле, що перебуває тут зі своїм дирижаблем Італія, вибрався до Берліна, щоби закупити нові пропелери, бо старі поломані. Нобіле завважив тепер перешкоду, на яку нема на разі ради. Бо ото сніговиця, а особливо град так ушкодили пропелери, що насувається питанне: А що буде на північнім бігуні, як дирижабль попаде там в сніговицю з градом? Над тим хоче Нобіле розвести дискусію в Берліні з експертами, шукаючи від них ради.

Нобіле стрінула заразом немила пригода. Націоналісти і монархісти накинулися на него, бо кажуть, що він був членом міжнародної комісії, яка була за тим, що Німеччина має знищити фабрики, в яких будовано Цепеліни. Нобіле подав до преси, що він до такої комісії не належав та був всегда противником таких заряджень аліянтів.

ДІЙСНА „МОННА ЛІЗА" В ЛЮВРІ.

ПРОВІРЮЮТЬ ОБРАЗИ ПРИ ПОМОЧІ ЛУЧІВ РЕНТҐЕНА.

ПАРИЖ, 17. квітня. — Вкінци вирішено довгий спір, який відносився до славного образу Леонардо Да Вінчі, що знаний у світі як „Монна Ліза". Спорили довго над тим, котрий образ є дійсним оригіналом. І аж тепер вирішено, що властивий оригінал находиться в Люврі в Парижі. Винайдено тепер нову наукову методу, якою провірюють оригінали, уживаючи при тім рентґенових лучів.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖІНОЧІ ПІСНІ ПРО РАЙ НА ЗЕМЛІ А ЖИВА ДІЙСНІСТЬ.

Кілька днів тому назад усі американські ґазети зі східних стейтів подали на першій стороні великими буквами заповідь нового процесу за надужиття урядової власти.

Сих надужить в Америці тепер так багато, що й ся вістка певно не зробилаби була такого враження, якби не те, що сим разом сумним героем у сій афері виступає жінка.

Називається вона пані Флоренс Неп (Кнарр) а займала вона кілька літ тому назад незвичайно високе становище у стейтовій політиці, бо аж уряд секретаря стейту. Нині велика лава присяжних признала її правно обжалованою за шість случаїв надужить, а на другий день додала до сього ще два нові. Після обжаловання мала вона надуживати гроші уряду, призначені на стейтову перепись населення, видавала фалшиві потвердження видатків, словом обкрадала уряд.

Факт робить враження тому, бо жінки ввійшли в політику недавно, а до того, коли вони добивалися політичних упливів, себто права голосовання, вони обіцювали населенню, що їх прихід у політику вичистить політичну атмосферу, заведене чесне урядовання, зробить неможливим урядові надужиття, знищить корупцію, і так далі. Говорили тоді жінки та їх прихильники, що жінка має чутке серце, яке їй не дозволить толерувати корупції, надужитте, зловжитки, як їх толерує затверділий мущина.

Жінки добилися прав, ввійшли в політику, стали голосувати, були навіть вибирані на високі становища. Мали нагоду показати, на скільки їх претенсії про вичищенне політики з мужеської грубости й затверділости на зловжитки оправдані. І ось маємо вислід: жінка, що займала одно з найвищих становищ в урядовій гієрархії Америки, має відповідати на суді за крадіж державних фондів, за зловжитки публичних гроший. Зовсім гейби мущина.

Та робити зі сього заключення, що жінка до політичного життя не повинна пхатися, булоби передвчасно. Коли можна які заключення зі сього зробити, то хиба те, що всякі говорення про загальні ліки, що всякі людські суспільні недуги за одним замахом вилічать, треба зложити до архіву людських самодурств. Нема в світі ліку, який лічивби всі недуги, і нема програми, що моглаби дати зараду на всі суспільні клопоти. На місце кождого клопоту новий повстає та жадає людської діяльности.

По друге, можуть тут побачити, що штуці правлення народа ще далеко до досконалости. Се штука, якої треба вчитися. І вчитися її треба не тільки жінкам, але й мущинам.

КОЛИСЬ І ТЕПЕР.

Ніде у світі нема таких сел, як українські. Не тільки по положенню, а по всьому, що стосується життя села, українське відмінне, а головна насолода, втіха й забава Українця-хлібороба з великої України це пісня.

Чи тяжко Українцеві, чи весело — він співає. Відповідно до настрою та моменту. Навіть коли чоловік умирає, то й то виводять голосіння, яке є ніщо инше як пісня.

Часом здається дивним: де могли навчитися прості, неписьменні сельські люди такої краси? І даремно незнавець буде шукати якихось записок у селі. З діда на онука, від батька на сина переходили наші національні скарби. Пісні наші затримали нам наше національне обличча, не дали нам забути хто ми, злитися з монгольською дикою масою. Вони настерливо нагадували кожному Українцеві, що він нащадок славної минувшини.

Ще за довго перед війною пробували Москалі замазати нам рота, заглушити, знищити нашу пісню. Коли по селах заведено жандармерію, яка звалася стражниками, то думали Москалі нею примусити замовчати нащадків козаків. Але з того нічого не вийшло. Хлопці та дівчата, як і колись, до жандармерії, сходилися по кутках і співали, співали тепер до других півнів. Ніякі заборони не помагали — зі стихією воювати було неможливо. І зрештою уряд махнув рукою.

Колиж царському урядові залежало на українському побуті, то большевицькому там більше. Вся ціль та стремління московських окупантів головно направлені на знищення того побуту.

Говорити про те, чи большевикам вдається, ще зарано, але чим далі трапляється більше сумних випадків, коли новий побут розквітчується буйним цвітом. Одним з ударів на традиції українського села є так звані сельбуди. Москалі добре знають, що московський нарід більшу частину свого часу проводив і проводить в шинку. Там він не міг витворити гарної змістової пісні. Там творилася „частушка", яку можна співати по пяному й для пяних. Це витвір природного для Москалів хуліґанства, народженого в „трактірі". Такі самі „трактіри" без офіціяльної продажі горівки утворили Москалі по цілій Україні, а назвали ті притони сельбудами. В той час, коли галицькі читальні „Просвіти" служать народові для культурного піднесення, сельбуди нищать мораль на селі, примушують забувати наші на весь світ славні пісні, прищеплюючи сороміцькі дикунські частушки.

До московських сельбуд село не жило мертвим життям. І тоді сходилися, бавилися в ті-ж самі забави що й тепер, але без додатку хуліґанства, яке большевики називають новим побутом. Тоді звести дівчину вважалося злочином; тепер геройством. Тоді хоч і лаялись хлопці по московськи, але соромились старших, дівчат та жінок; тепер все те, що ховалося як злочинне, прибрало права горожанства. З того всього звичайно не треба витягати вже занадто сумних консеквенцій, бо нарід український сам те відкине з часом і вернеться до гарного та красного так само, як не забув він своєї пісні та славної минувшини, як заховав мову та своє внутрішнє „я", а може викличе ще більшу огиду до московського намулу, яким московські окупанти хочуть заволочити усе українське. Вже тепер потроху люди очунюють і хто знає, може це матиме протилежні наслідки. З нижче наведеного допису з „Радянської Думки" можна бачити, яке враження справляють сельбуди на наших людей.

„Живу я в Златополі, але ні разу не був у сельбуді, хоч там збираються дуже часто. Після довгого балакання, таки умовив жінку піти. Прийшли. Коло сельбуди галас, а на контролі стоїть молодий хлопець. Спитав за членський квиток, вертів, вертів його в руках і на решті пропускає. Жінку ж ні. Після довгої сварки пустив. Пішли до салі. Довго чекали. В салі курять, лускають насіння, а дехто з хлопців без сорому обіймають дівчат. Нарешті хтось виступив з деклямацією, але ніхто не слухав. Зараз же по деклямації розсунули стільці й не змочивши підлоги, розігнали порох по повітрі й ушкварили танцювати. Душаться, галасують. По кутках гурти хлопців співають аж реве, а біля роялю хтось пускає багатоярусні матюки. Не могли висидіти, пішли".

Це не „кулак" і не контрреволюціонер пише і очевидно не все написав, що бачив у сельбуді. Це зайвий раз переконує тих, хто може вірити у якусь культуру, що можуть та хочуть дати Україні Москалі.

Царський уряд воював з Українцями забороною усього українського, большевики-ж прищепленням всього неґативного, що легко чіпається, та розкладає взагалі людей. Але видно чуття не згинуло в народі, коли є такі дописи, як повища.

Василь Бобрів.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В Jamaica, N. Y., помер в 62 році життя ІВАН ПАРИЛЯК 16. квітня б. р., в год. 5.30 вечером. Блаженної памяти Іван Париляк походив родом з села Мшана, пов. Коросно, Галичина. До Укр. Нар. Союза вступив в 1894 році і був його членом аж до смерти. Небіщик належав до перших піонірів іміґрантів. Приїхавши до Америки, осів в Ню Йорку, де брав живу участь в народно-церковному тоді життю, яке що тільки починалося між українськими іміґрантами; був все щирим Українцем. В місті Ню Йорку він був в тих часах опікуном всіх іміґрантів та був все готов щирою порадою для них. Хто в тих часах приїздив до Ню Йорку, перша стація була все дім Париляка. Небіщик тішився великою популярністю між тодішними Українцями іміґрантами і був всюди поважаний і шанований. Пізніше виїхав на фарми в околиці Ню Брітейн, Конн., а звідси перенісся до Джемейки, де і жив досі. Похорони відбудуться в четвер, 19. квітня б. р. з дому жалоби около 10-тої години рано.

Земля йому пером!

З БОЛЬШЕВИЦЬКИХ МОСКОВСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ҐАЗЕТ

(Шпортання в оголошеннях).

Коли большевики вилізли на царський престол, а Ленін, натягнувши червону мантію большевицького бога, крикнув: „Смерть некомуністам!", ґазети писали лише про політику, усі політикою тільки й займалися, а бизнес, буржуйське упередження, прикинувся мертвим.

Хоча сам Ленін та його шайка й за кордоном займалися лише політикою, та не находили в тому належного смаку. Бо, як говорить євангелія: віра без діла мертва. Але життя бісове занатдо зубате й не пройшло трох років, як знов залунав паралічний крик червоного царя: — „Назад! Усі назад! Комуніст повинен стати червоним купцем!"

І пішло: Комуністи, хоч і не стали купцями, за те бизнесови не треба було критись та прикидатись мертвим.

І раз прокинувся бизнес, то за ним і рекляма вилізла з льохів, бо їй набридло хвалити Леніна та решту арештантів — забажалося свіжого повітря.

„Рекляма повинна бути революційною, комуністичною" — писав якийсь пройдихвіст, здається Бухарін. А потім голоси замовкли, і більше не кричать про потребу революційної реклями.

Колись за царських часів виходило багато усяких журналів, які, щоби піймати передплатника, в реклямах обіцяли усякі вигоди: твори письменників, житія святих, викройки, виправки, і т. п. А видання чорносотенні писали приблизно так:

„Кожний з передплатників одержить великий, фарбами виконаний портрет Його Імператорського Велічества Ніколая Александровича самодержца всеросійського".

Тепер же пишуть:

„Передплачуйте „Радянську Думку"!Хто передплатить на три місяці, одержить портрет вождя рабочого класа Леніна у фарбах".

Отже нічого нового.

Ріжниця лише в тім, що царський портрет обіцяно московськими журналами і по московськи, а Леніна навіть і по українськи обіцяють. Сказано — досягнення!

* * *

Хоч як хваляться большевики своїми осягненнями, але на першому місці усе щось заграничне. Звичайно крики про гнилу Европу не стихають і разом з тим теперішні владики низенько вклоняються навіть дійсно гнилій Европі, Польщі, це говорячи про Німців та инших. Так, коли реклямують фільми власного вибору, не дуже величають, чужинецькі-ж виписують великими літерами. Наприклад: „Сегодня і ежедневно; Производства Совкіно — художнік і модель", а поруч: „Заграничний боевик! Безпрервний аншлаґ. Блестящий успех, „Кеніґсмарк" і т. д.

І в томуж числі находимо статтю якогось Замкового про „Совкино", де він нарікає, що московська кінопромисловість не дає приходу.

Бо рекляма — то буржуазне упередження!

В. Ш.

ОРИҐІНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ.

У Парижі святкує 100-ні роковини свого істнування одна із найоріґінальніших музеїв у світі: „музей Ґревен", названий іменем свого основника, славного рисівника, який мав дотепну ідею збирати воскові фіґури славних сучасних. Від часу як згорів такий музей у Лондоні (4 роки тому) „музей Ґревен" є найбільшою в світі колєкцією воскових фіґур. „Славні" люди, зібрані там від 100 літ, стоять у природній величині, автентичних костюмах і деякі роблять враження живих. Цей музей має одну оріґінальну рису: люди, що доступили чести ввійти в ґалерію воскових фіґур, а нежданно тратять свою славу, щезають звідтам і лишають своє місце иншим. Це робиться і з огляду на недостачу місця і для виправки справедливого „осуду історії". Фіґура Мілєрана щезла в 5 днів по його упадку як президента; Карпантіє, побитий Демпсеєм, щез; на місце Блеріо прийшов Ліндберґ, на місце танечниці Місґенґети, перша акторка держ. театру Сесіль Сорель. Найповажніше місце займають там „сензаційники", що мали до діла із „славними" вбивствами, шибеницями, в роді Ляндрі... Людвика XVI. під ґільотиною і герóїв кровавої революції. Сучасні „слави", що входять у це товариство, звичайно жертвують своїм одягом на воскову ляльку і коли хотять іти за модою, можуть за кожним разом цей одяг замінювати на інший.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(86)

„Главнокомандуючий арміями Південно-Західного Фронту наказав зформований український Гетьмана Богдана Хмельницького полк тепер-же відправити в армію в пункт, який укаже штаб XI. армії, безпосередньо начальникові військових комунікацій Південно-Західного фронту київському штабові". Вітаючи перший український ім. Гетьмана Богдана Хмельницького полк з призначенням на фронт для оборони Неньки-України і дорогої нам волі, я певен, що всі чини полку, пройняті високою свідомостю сучасного історичного моменту, віддадуть усі свої сили на служення вітчині й дадуть приклад сміливости в боротьбі за волю загальної нам всім батьківщини Росії. „Командірови полку — потурбуватися підготовкою полку до негайної посадки*) його по першому наказу фронта. Головний начальник Київської Військової Округи одставний полковник Оберучев"

Полк тоді не мав нічого потрібного для походу, і навіть зброї у нього не було. Центральна Рада й Генеральний Комітет запротестували проти відправки полка в такому вигляді та вимагали скоршого повного заосмотрення його та озброєння. Коломийка ця тягнулась аж до того трагічного дня, коли полк відправлявся на фронт так і не скінчивши організації своєї матеріяльної части. Закінчив озброєння він лише тому, що залишив у себе потрібну йому кількість зброї з тої, що йому здали „Полуботківці". Від них же він дістав собі пару сот набоїв, бо їх йому у Київі військовою владою, проти правил відправки бойових полків на фронт, не видавалися.

* * *

Описуючи трагічні події при відправці полку, я буду, користуватись відомостями, вміщеними тодіж у „Вістнику Укр. Військового Генерального Комітету", та у ґазеті „Рада".

Перше ніж перейти до викладу відомостей по українським жерелам, вважаю потрібним подати те, що писала „Кіевская Мисль", бо в такому вигляді ці події освітлювали всі російські урядові, громадсько-політичні чинники та преса. Писалося таке до того часу, поки слідство не спростувало їх вигадки, підтвердивши правдивість українських інформацій. Після того вони просто замовчали про „етот незначітельний епізод", про „ето маленькое недоразуменіе".

Під наголовком: „Богдановці", „Кіевская Мисль" 27 липня 1917 року, пише: „Вчора о десятій годині місто стурбувала густа стрілянина з рушниць зі сторони залізничої стації. Стріли чулись окремо й пачками. Як зясувалося, стріляли салдати першого українського імені Богдана Хмельницького полку. Учора мусів полк виступити з Київа кількома ешалонами.

„Коли проїздив через стацію „Київ Пасажирський" перший ешалон, Українці-салдати без жадної причини почали стріляти в кірасирів, які мали на залізниці караульну службу. Кірасири, звичайно, почали відповідати. Завязалася перестрілка, наслідком якої були вбиті й поранені.

„На київському вокзалі, серед численних пасажирів стрілянина викликала зрозумілий жах і переляк. Багато з них побігло з перонів до ґалі, а инші до міста.

„Поїзд з першим ешалоном „Богдановців" особливими заходами було виведено за пасажирський вокзал і направлено далі.

„За якийсь час стрілянина повторилась. Стріли спершу чулися з другого ешалону того-ж українського полку. Стрілянина на ст. „Київ II." була салютаційного характеру, але, приїхавши на ст. „Київ I.", „Богданівці", як і салдати першого ешалону почали стріляти у кірасирів.

„Завязалася нова перестрілка, в якій також є вбиті та поранені.

„Ідучи далі за Київ, бунтарі продовжували стрілянину спершу у повітря, але потім, певно на ґрунті якогось особистого непорозуміння, почали стріляти один в одного. Трудно уявити собі картину, що робилось в цей час у військовому потязі.

„Так другий ешалон проїхав до стації Пост Волинський, де його зустріли кірасири, яких попередили вже про цей полк бунтарів з Київа.

„Кірасири оточили потяг з бунтарями і вимагали здатися.

„Богданівці" відмовились і почали знову стріляти в кірасирів. Почалося справжнє бойовище, яке закінчилося тим, що бунтарі нарешті здались і їх обеззброєно. Були вбиті й поранені як з того, так і з другого боку.

„Пізніше одержано доповнюючі подробиці про бій на Посту Волинському. Це було бойовище на 500—600 кроків від стації, де було спинено бунтарський поїзд з другим ешалоном, який їхав з Київа.

„Кірасири, що наблизились до поїзду, вимагали, щоб „Богданівці" здалися, але у свою чергу почули вимоги від Українців здатися їм. Переговори велися під окремі вистріли, якими було вбито старшого унтер-офіцира кірасирського полку і одного поранено. Коли переговори ні до чого не привели, до поїзду було викликано другий ескадрон з двома скорострілами. Повстанцям салдатам-Українцям знову було два рази запропоновано здатися й тільки після цього почали стріляти в них з рушниць і скорострілів.

„Українці спершу й собі стріляли. Своїми вистрілами вбили кількох кірасирів; трох кірасирів вбито, а душ 10—15 поранено. Але через деякий час вони (Богданівці) припинили стріляти й заявили, що здаються.

„Після цього з певними предосторогами поїзд оточили, і „Богданівцям" запропоновано вийти з вагонів. Вийшли салдати та їх офіцири. Деякі в темряві почали втікати і сховалися в близчій до стації місцевости. При здачі не обійшлося без ріжних інцидентів: у одного українського офіцира зірвали погони, другого, коли він намагався вирвати рушницю з рук кірасира, вдарено по обличчю.

„Так захопили до 300 „Богданівців", які під вартою лишилися поки що на Посту Волинському. Серед бунтарів виявилося, що є велике число вбитих, а ще більше поранених. Для допомоги їм і для перевозки до шпиталю з Київа викликано санітарний потяг. Зі служащих Посту Волинського, як видно, ніхто не постраждав".

Українська ґазета „Народня Воля" ці події описує так:

„Київ стурбований дикими і безглуздими подіями, які сталися вечером 26 липня на київському вокзалі і на Посту Волинському. Жертвами цих подій стало до 15 салдат полку ім. гетьмана Богдана Хмельницького, кілька салдат кірасірського полку і 5—7 сторонніх осіб.

„Поки ще не відомо, з яких причин сталося це. Відомо тільки, що вечером того дня (25 липня) зі стації „Київ-Товарова" направлялись ешалони полку ім. гетьмана Богдана Хмельницького. Коли поїзд о 10 годині вечера проїздив біля вокзалу „Київ-Пасажирський", почалася стрілянина. Хто почав стрільбу, невідомо, але її підтримали салдати полку ім. Богдана Хмельницького й кірасири. Почалася страшенна колотнеча, крик, галас.

„Машиніст прискорив хід потягу і відїхав за стацію.

„Між тим до вокзалу почав наближатися другий ешалон Богданівців, з якими сталося теж саме. Колиж перший поїзд відійшов від ст. „Київ-Пасажирський", його обстріляли кірасири з ружів і скорострілів, а на Посту Волинському обеззброїли.

„Докладні відомости ми подамо тільки тоді, коли все буде вияснено слідством, яке вже призначене Військовим Ґенеральним Комітетом і судовою владою".

З приводу крівавих подій на залізниці було скликане специяльне засідання Центральної Ради 27 липня, на якому події були освітлені так (Вістник Укр. Військ. Ґенер. Комітету ч. 910):

„З приводу диких ганебних подій на київському вокзалі і Посту Волинському 27 липня було скликане засідання Малої Ради. На засідання прибули майже всі члени Ґенерального Комітету і багато представників партій. Всі присутні надзвичайно схвильовані. Засідання ввесь час проходять нервово.

(Далі буде).

*) Погрузки у вагони.

ПОДЯКА

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділення мені допомоги в сумі $50.00, яка мені дуже придалася після довгої хороби, котру я перенесла.

Також дякую урядникам відділу 167 У. Н. Союза.

Софія Уніско,
членкиця від. 167 У. Н. Союза, Толідо, Огайо.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДАВАЙМО ДОПОМОГУ ТОМУ, ХТО НЕ В СИЛІ ЗАРОБИТИ НА ЖИТТЯ.

Як читачі читали в оголошеннях, у Клівленді мало відбутися заходом Хору Бандуриста при українській православній церкві представлення „Дві жертви за вірну любов". Представлення було гарне, та всім подобалося, бо воно було повчаюче, а аматори добре вивязалися зі своїх роль. Але на представленню вийшли річи, які богато людям не подобалися.

Є в нас саме пятьох „оборонців", і вони хотіли при нагоді сього представлення впекти свою печеню. Скористали з того, що один з поступових „оборонців" є секретарем парафії, отже вислали до попа делеґацію, аби піп виголосив перед першим актом про 20-літну річницю замаху Мирослава Січинського. Піп уволив волю „оборонців" та проголосив Мирослава Січинського героєм. Се було по першім акті. Гості на представленню не дуже то собі сподобали, а коли піп завізвав присутних, аби вони повстаннем з місць почтили героя, то половина людий не встала.

Здавалося, що на сьому конець. Але по другому акті виступає ще один бесідник та зачинає знов говорити про Січинського та про його комітет, відтак ще раз про Січинського й комітет, а наконець закликає, щоби кілька женщин пішло з капелюхами помежи присутних та „зібрали на Січинського". На що саме мали збирати, він сього не сказав. Одні люди догадувалися, що на хату, а другі що на „парті". Кілька женщин взяли капелюхи своїх мужів та пішли збирати „жертви на Січинського". Та люди щось жертв не давали. Люди говорили, що в Америці вони працюють і всі здаються на свою працю, не ждучи милостині від других; якби пан Січинський був недужий, то йому моглаби поміч чи милостиня належатися, але не здоровому. Здоровому ніхто не повинен збирати допомоги. Се пан Січинський певно й самий признає. Присутні говорили, що якби так їм прийшлося збирати жертви на тих студентів, що їх польський суд засудив на смерть за замах, якого вони не робили, то вони радо збиралиби і давалиби жертви. Якби прийшлося давати на інвалідів, що в боротьбі за свій нарід здоровля стратили, то треба дати. Як би була збірка на майнерів страйкуючих, то треба дати, бо вони роботи не мають, а діти в голоді й холоді пухнуть.

Зрештою, ще можнаби зрозуміти, якби аранжери скликали собі віче зі своїх прихильників та зробили датки на Січинського, то се їм булоби вільно, але приходити на представленне, де люди хочуть побачити драматичну штуку, а не слухати, як їм заголошують ріжні річи, а вони своеї думки про се сказати не можуть, то я думаю, що се так не належиться робити. Така робота не принесе користи ні тим, що аранжували представлення, а позволили посторонним людям таке виробляти, ані не принесе користи навіть тим, що таке робили. Бачите, що при великім здвизі народа „зібрали на Січинського" у капелюхи всего 20 долярів.

Союзовець.

„ЕФІЯЛЬТИ".

Всесильний перський цар Ксерксес задумав знищити культурну й цвитучу Грецію, тому виступив на неї війною. Зібравши велику армію з поневолених собою народів, вирушив, щоб заняти малу, вільну Грецію. Мала територією та сильна духом Греція виступила до боротьби, щоби не впустити лютого варвара на вільну свою землю і постановила радше згинути, ніж в неволю попасти. Одиноким можливим місцем входу Ксеркcеса в Грецію був Термопільський просмик — і цього доступу боронив спартанський король Леонідас з триста відважними борцями-жовнірами. Перехід в глиб Греції був неможливим для армії Ксеркcеса.

Та ворог злий найшов собі спосіб! Він додумувався, що мусить бути такий перехід — який вівби до задів грецької оборони і тому шукав людини, яка показалаби цей таємний перехід.

І знайшов ворог такого! Був ним пастух, син Греції, Ефіяльт. Рідний син свого краю, вказав ворогови тайний перехід, котрим ворог обійшов грецьку оборону, напав її зі заду і винищив, вимордував усю залогу з королем на чолі, окрім одного, що вспів спастися від смерти на це хиба, щоби донести цю страшну вістку цілій Греції, що добрі сини боролись до загину, поклали свої голови в обороні рідного краю лише із-за зради недоброго сина Греції Ефіяльта. І від цього часу імя це стало страшним!

І так аж по сьогодня кожда, негідна бути членом свойого народу людина, що зраджує народні інтереси, добровільно служить ворогови і наводить його на загубу і знищення свого власного краю і народу, стає зрадником його, називається Ефіяльтом!

В кожному народі є Ефіяльти. Є Ефіяльти вчені й невчені. З титулами і без титулів.

Та все одно! Які вони не булиб, вони вороги рідного краю й народу, підлі характером люди, яким одинокою відплатою є лиш смерть з рук самого народа.

І український нарід має теж своїх Ефіфяльтів. Український нарід програв війну на полю битви, та прапора боротьби ще не схилив. Миру й згоди з ворогами своїми ще не підписав. Він далі з ворогами є в стані военному.

Сотки тисяч жертв, зложених народом на святому жертвенникові волі й свободи, не можуть піти на дармо і не сміють! Український нарід стремів, стремить і стреміти буде, щоб вирватись з ярма неволі!

І тому він погорджує і карає всіх, що зраджують його святим ідеалам, чи він піп, чи доктор, чи пан, чи селянин, однаково його зве Ефіяльтом, однаково ним погорджує і однаково карає. Однакова їх доля!

І коли тепер тут на іміграції хоче хтось вщепити в нашу іміграцію духа українських Ефіяльтів, ослабити віру в свій нарід, подоптати наші ідеали, наплювати на жертви народа, яких свідками й доказом є розкинені по всій українській землі, а навіть по чужині, могили рідних синів — ми повинні їх осудити як народніх Ефіяльтів, не уважаючи їх за дійсних синів нашого народа!

Осудивши їх, взяти в скобки, забути за них, і дальше вести свою роботу.

Кириня їх, здеморалізована характерність і брудна демагогія, самі доведуть тих людий до сумного кінця!

Перед народний суд ми неможемо їх поставити. Ми лише можемо іґнорувати їх. Їх політика, їх бажання і фальшиві ідеї є безвартісні — бо не іміґрація, а край, рідний край рішає, кудою нам іти!

П. Ковальчик,
Елизабет, Н. Дж.

З ЖИТТЯ ВОЛЬТЕРА.

Славному французькому письменникові Вольтерові якийсь письмака післав свою траґедію, щоби висловив свою думку про неї. Вольтер гропочитав її, кинув на стіл і сказав: „Труднощі не є в цьому, як написати таку песу, лише в цьому, що відповісти тому, хто її написав". Хтось сказав Вольтерові: „Ваша книжка призначена на спалення!" „Тим ліпше! — сказав Вольтер. — „Мої книжки так як каштани! Чим ліпше їх припікати, тим лекше розпродується їх". Після представлення якоїсь Вольтерової траґедії, яка не мала надзвичайного успіху, жалівся священик Пелеґрін, що Вольтер позичив у нього богато віршів: „Як то — закидав Пелеґрін Вольтерові — ви такі богаті, а берете з чужого добра?" — „Ах, відповів Вольтер — я украв у вас? Коли так, то не дивуюся вже нітрохи, що моя песа перепала!"

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

АНСОНІЯ, КОНН.

На потерпівших від повені.

З рамени Централъного Комітету Українських Організацій в Ансонії переведено тегдей на допомогу потерпівшим від повені.

Зібрано в Ансонії $664.53, в Дербі $255.64, в Шельтон $136.67; разом зібрано $1056.84. З того вислано для потерпівших від повені на руки Повітового Комітету в Кутах, повіт Косів (Гуцульщина), $1000. Видатки при влаштованню тег-дей виносили $35.84, а оплата висилки $10.50. Осталося в банку в Дерби, Конн., $10.50.

Рахунки провірила контрольна комісія, що складається з таких громадян: В. Калина, В. Вавро, А. Ожинський.

Централъний Комітет, в якого склад входять: Г. Журав, предс.; Т. Захаревич, касієр і О. Мерещак, секретар, щиро дякують всім тим, що причинилися до цеї збірки. Всі лісти з іменами жертводавців і всі другі документи находяться в руках секретара комітету О. Мерещака. Кождий жертводавець може їх переглянути і сконтролювати.

О. Мерещак, секр.

КЛІВЛЕНД, О.

На оборону невинно засуджених на смерть.

Члени бр. св. Петра і Павла, від. 102 У. Н. Союза, на вістку про нове ляцьке злочинство зложили на своїм мітингу дня 8. квітня $12.50 на оборону невинно засудженних на смерть борців: Василя Атаманчука і Івана Вербицького.

Жертвували слідуючі: Сулій Ілько 1 дол., Понасюк Андрій 1 дол., Тритяк Микола 1 дол.; Корилко Лука 2 дол.; Волянський І. 1 дол., Кардамаш Й. 1 дол., Когут А. 1 дол.; по 50 цнт.: Кліщинський М., Юник С., Сенчина Й., Сенчина Н., Николаєвич А., Бандура Т., Войнаровський Й., Будованець М.; по 25 цнт.: Фіснак М., Беджик Ю. — Разом $12.50.

Гроші вислано до краю через Обєднанне в Филаделфії.

Микола Бусько, секр.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читанне веде до просвіти. А просвіта — се сила. — Пишіть по найновійший цінник книжок.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Ще одна українська година на радіо.

Дня 10 квітня мали ми нагоду почути через радіостацію W. G. B. S. (Gimbel Br's), N. Y., ще раз концерт Українського Хору „Бандурист" під проводом Ю. Кириченка, котрий віддав 10 українських музичних творів-композицій Леонтовича, Стеценка, Кошиця і Воробкевича.

Крімі того виступав квартет з пп.: Ярема, Слободзян, Малець і Попович, а пані Корнатова і Ольшевська відспівали дует.

Балалаечна оркестра відограла вязанку українських народних пісень. На самім початку завідатель стації заявив, що хор співає за стараннем Українського Демократичного Клюбу в Ню Йорку, а рівнож подав коротко ріжні статистичні і історичні дані щодо України, які йому подано з рамени Хору. Він говорив, що Україна має 42 міліони населення, та що 37 міліонів було до революції під владою московських царів. Тепер Україна є республикою, що входить в склад совітського союза. Пять міліонів Українців знаходиться в Галичині під окупацією Польщі. Україна це найбогатший край в Европі, бо має нафту, залізо, а кромі того продукує найбільше пшениці, задля чого названо її шпіхліром Европи.

Той сам завідатель давав пояснення до поодиноких пісень. Коли говорив про „Думи мої" пісню, що цей твір написав Тарас Шевченко, найбільший поет України. Всі його твори навіяні безмежною любовю до рідної землі і у всіх них закликає поет своїх земляків до боротьби за правду і волю і визволення України. Через те саме заслав його царський уряд на 10-літне заслання. В подібний спосіб передавано зміст всіх других пісень. Наконець проголосив завідатель концерт Хору „Бандурист", котрий відбудеться 29 квітня в Стайвезент Гайскул і який буде та стація передавати по радіо.

Всі пісні пройшли як звичайно дуже добре. Найбільше припали мені до вподоби „Думи мої".

ФАШИСТІВСЬКА КУЛЬТУРА.

Італійський міністер народньої освіти Фіделе сформував у парляменті здобутки уряду в царині „фашизування" культури. Уряд рішив ужити засобів, щоби поширити національне мистецтво, головно музику. На майбутнє канцерти не зможуть відбуватись, якщо бодай половина програми не складатисьме з творів італійських композиторів. Завдяки фашистівському режімові, каже Фіделе, за останніх 5 літ національна культура зміцнилась більше як за попередніх 60.